

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/21/2021
Identifikačné číslo spisu: 5021200016
Dátum vydania rozhodnutia: 26. januára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5021200016.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: D. A. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. M. E. proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže, útvar sociálneho zabezpečenia, so sídlom Šagátova č. 1 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-d-12379/14-2018 zo dňa 22. 11. 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 29Sa/3/2021-21 zo dňa 22.2.2021 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Žalovanému náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline odmietol žalobu žalobcu zo dňa 20.2.2019, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zrušil rozhodnutie Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej aj GR ZVJS) č. GR ZVJS-d-12379/14-2018 zo dňa 22. 11. 2018, ktorým žalovaný podľa § 84 ods. 1 z.č. 328/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov v spojení s § 30 ods. 1 písm. f/ Správneho poriadku správne konanie na základe žiadosti žalobcu o priznaní starobného dôchodku zo dňa 5.11.2018 zastavil, nakoľko vo veci začal konať iný príslušný správny orgán.

2. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že v tejto veci už rozhodol uznesením č.k. 25Sa/5/2019-30 zo dňa 21.3.2019 a žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. c/ SSP ako podanú predčasne. NS SR uznesením sp. zn. 9Sžsk/56/2019 zo dňa 25.9.2019 uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Vec bola po vrátení zapísaná pod sp. zn. 25Sa/39/2019. Uznesením č.k. 25Sa/39/2019-74 zo dňa 8.1.2020 krajský súd žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP ako neprípustnú. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodoval Najvyšší súd SR uznesením sp.zn. 9Sžsk/12/2020 zo dňa 3.12.2020 tak, že uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. V odôvodnení konštatoval, že žalovaný v prejednávanej veci vydal rozhodnutie, voči ktorému podľa § 84 ods. 1 v spojení s § 30 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 Správneho poriadku nebolo prípustné odvolanie. V takom prípade má žalobca možnosť napadnúť rozhodnutie GR ZVJS priamo správnu žalobou s tým, že je povinný zachovať dvojmesačnú lehotu na jej podanie v zmysle § 181

ods. 1 SSP. Z doručenia k preskúmanému rozhodnutiu vyplýva, že preskúmané rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 30.11.2018. Lehota na podanie správnej žaloby žalobcovi uplynula dňa 30.1.2019. Žalobca odoslal žalobu poštou dňa 20.2.2019, doručenú súdu dňa 22.2.2019, čiže po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby. Zároveň NS SR poukázal na uznesenie sp.zn. 7Sžsk/1/2020. Po vrátení spisu z najvyššieho súdu bola vec zapísaná do súdneho registra pod novou sp.zn. 29Sa/3/2021.

3. Správny súd, viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení, v napadnutom uznesení konštatoval, že predmetom súdneho prieskumu je jednostupňové právoplatné rozhodnutie č. GR ZVJS-d-12379/14-2018 zo dňa 22. 11. 2018 a žalovaným je orgán, ktorý ho vydal, t. j. Generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže SR. Pre posúdenie včasnosti podania žaloby je rozhodujúci deň doručenia predmetného žalobou napadnutého rozhodnutia žalobcovi. Z administratívneho spisu žalovaného, ktorý si súd pripojil pre potreby tohto konania, z doručenia pripojenej k napadnutému rozhodnutiu mal preukázané, že toto rozhodnutie bolo doručené žalobcovi do vlastných rúk 30.11.2018. V danom prípade v zmysle § 69 ods. 4 SSP dňom, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty, t. j. dňom, kedy bolo napadnuté rozhodnutie žalobcovi doručené, bol deň 30.11.2018. Od tohto dňa začala plynúť lehota dvoch mesiacov na podanie žaloby podľa § 181 ods. 1 SSP. Posledný deň dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby pripadol na 30.1.2019 (streda pracovný deň). Z poštovej obálky pripojenej k správnej žalobe mal súd preukázané, že žalobca podal žalobu na poštu až dňa 20.2.2019. Preto správny súd konštatoval, v súlade s názorom NS SR v uznesení sp.zn. 9Sžsk/12/2020 zo dňa 3.12.2020, že žaloba bola podaná oneskorene a preto ju podľa § 98 ods. 1 písm. b/ SSP odmietol.

4. Proti tomuto uzneseniu podal kasačnú sťažnosť žalobca. Tvrdil, že klientelistická sudkyňa hrubo porušila jeho základné právo a to právo na verejné pojednávanie, čím došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu základných ľudských práv a slobôd, ako aj článku 48 ods. 2 Ústavy SR, tiež článku 46 ods. 2 Ústavy SR a článku 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. Došlo k tým porušeniam práva na spravodlivé verejné súdne konanie. Hoci § 137 ods. 1 SSP umožňuje súdu prejednať vec bez nariadenia pojednávania, dochádza tým však k porušovaniu zásady verejnosti súdneho konania, ktorá je nielen v záujme účastníkov, ale aj celej verejnosti. Tým došlo k potvrdeniu napadnutého rozhodnutia GR ZVJS, ktoré je nezákonné. Ďalej namietal, že Generálne riaditeľstvo ZVJS v danom spore nemôže vystupovať ako žalovaný, keďže žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku. V danom prípade je to síce Minister spravodlivosti SR, avšak minister nie je sám osebe správnym orgánom. Žalovaným orgánom malo byť teda Ministerstvo spravodlivosti SR. Podľa názoru sťažovateľa voči rozhodnutiu GR ZVJS bola možnosť podať odvolanie, čo vyplýva priamo zo zákona, pretože nebol dôvod na zastavenie správneho konania podľa § 38 ods. 1 písm. f/ Správneho poriadku. Poukázal na to, že jeho žaloba bola už pred tým dva krát odmietnutá, prvýkrát preto, že mala byť podaná predčasne a druhýkrát, že v poučení rozhodnutia GR ZVJS bolo nezákonne uvedené, že voči tomuto rozhodnutiu nebolo možné podať odvolanie. V treťom prípade napadnutým uznesením klientelistická sudkyňa odmietnutie jeho žaloby zdôvodňuje tým, že bola podaná oneskorene, čo sa nedá nazvať inak ako svinstvo a hnus. Správne súdy v zásade preskúmajú akýkoľvek akt správneho orgánu, po ktorého vydaní už nemôže nasledovať ďalšie konanie a ktorého vydanie môžu ukrátiť na právach žalobcu, resp. ktoré sa týkajú základných práv a slobôd žalobcu. Klientelistická sudkyňa si z toho ťažkú hlavu nerobila a znovu opakovane v napadnutom uznesení jeho žalobu bez nariadenia verejného pojednávania a bez jeho účasti odmietla. Poukázal pritom na odôvodnenie uznesenia NS SR zo dňa 3.12.2020, z ktorého vyplýva, že krajský súd postupoval nezákonne, keď uznesením zamietol jeho žalobu. Navrhol, aby kasačný súd napadnuté rozhodnutie Generálneho riaditeľa ZVJS zo dňa 22.11.2018 zrušil a vec mu vrátil na nové konanie alebo zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

6. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas osobou oprávnenou na jej podanie a je prípustná, bez nariadenia

pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu pričom zistil, že kasačná sťažnosť je nedôvodná.

7. Podľa § 97 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

8. Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

9. Podľa § 180 ods. 1 SSP žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ak je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba. Ak osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie.

10. Podľa § 181 ods. 1 SSP fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

11. Podľa § 469 SSP ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.

12. Podľa § 30 ods. 1 písm. f/ Správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak zistí, že vo veci už začal konať iný príslušný správny orgán, ak sa správne orgány nedohodli inak.

13. Podľa § 30 ods. 2 Správneho poriadku Proti rozhodnutiu o zastavení konania podľa odseku 1 písm. b), c), f), g) a h) sa nemožno odvolať.

14. Zo súdneho spisu kasačný súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie Generálneho riaditeľstva ZVJS č.: GR ZVJS-d-12379/14-2018 zo dňa 22.11.2018. Týmto rozhodnutím bolo zastavené správne konanie na základe žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku zo dňa 5.11.2018 podľa § 84 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov v spojení s § 30 ods. 1 písm. f/ Správneho poriadku. V poučení bolo uvedené, že proti rozhodnutiu o zastavení konania podľa § 30 ods. 1 písm. f/ Správneho poriadku sa nemožno odvolať (§ 30 ods. 2 Správneho poriadku). Toto rozhodnutie procesnej povahy nie je preskúmateľné správnym súdom (§ 7 písm. e/ Správneho súdneho poriadku). Z administratívneho spisu bolo ďalej zistené, že toto rozhodnutie bolo doručené žalobcovi do vlastných rúk dňa 30.11.2018. Žalobca podal správnu žalobu vo veci preskúmania tohto rozhodnutia na poštovú prepravu dňa 20.2.2019, ako to vyplýva z poštovej obálky pripojenej k správnej žalobe.

15. Kasačný súd konštatuje, že už Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. 9Sžsk/12/2020 zo dňa 3.12.2020 uviedol záväzný právny názor ohľadne oneskorenosti podanej žaloby v tejto veci, ktorým bol konajúci správny súd v zmysle § 469 SSP viazaný. Najvyšší súd v tomto uznesení uviedol, že lehota na podanie správnej žaloby žalobcovi uplynula dňa 30.1.2019 a žalobca odoslal žalobu poštou dňa 20.2.2019, čiže po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby. Tento právny názor v plnom rozsahu rešpektoval správny súd, keď v súlade s ním, poukázal na zistenia z administratívneho a súdneho spisu, konštatoval oneskorené podanie správnej žaloby a preto ju podľa § 98 ods. 1 písm.d/ SSP odmietol. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom správneho súdu, ktorý je v súlade s citovanými ustanoveniami Správneho súdneho poriadku.

16. Čo sa týka sťažnostných námietok, kasačný súd ich vyhodnotil ako v plnom rozsahu nedôvodné. Pokiaľ ide o námietku, že nebolo vykonané verejné pojednávanie, kasačný súd uvádza, že nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak správny súd odmietne žalobu pre nesplnenie procesných podmienok na jej meritórne prejednanie v zmysle § 97 SSP. Jedna zo základných procesných podmienok na prejednanie veci pred správnym súdom je podanie žaloby v zákonom stanovenej lehote.

Keďže v danom prípade táto procesná podmienka splnená nebola, správny súd nemohol pokračovať v správnom súdnom konaní, a to bez ohľadu na predmet súdneho prieskumu. Verejné pojednanie veci na pojednávaní je úkon, ktorý sa vykonáva až potom, ak sú splnené procesné podmienky na konanie o správnej žalobe. Keďže v danom prípade, ako bolo vyššie uvedené, nebola splnená jedna zo základných podmienok správneho súdneho konania, správne súdne konanie sa nedostalo do štádia meritórneho pojednávania veci. V danom prípade bolo potrebné správne súdne konania ukončiť nemeritórnym procesným rozhodnutím a to odmietnutím žaloby, ktoré sa vydáva formou uznesenia v zmysle § 147 ods. 1 písm. a/ SSP mimo pojednávania.

17. Nie je dôvodná ani námietka sťažovateľa, že tým, že správny súd odmietol jeho žalobu, potvrdil nezákonné rozhodnutie, ktoré touto žalobou napadol. Odmietnutím žaloby nedošlo k meritórnemu preskúmaniu rozhodnutia správneho orgánu a správny súd sa nevyjadroval k jeho zákonnosti. Nemožnosť preskúmať rozhodnutie správneho orgánu meritórne v danom prípade spôsobil samotný žalobca, keď žalobu podal oneskorene, čím sa sám pripravil o možnosť jeho meritórneho preskúmania.

18. Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaným malo byť Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, uvedené tvrdenie nevyplýva zo skutkových okolností daného prípadu a ani z označenia žalovaného v žalobe. V danom prípade vzhľadom na to, že voči preskúmanému rozhodnutiu Generálneho riaditeľstva ZVJS nebolo prípustné odvolanie podľa Správneho poriadku, v zmysle § 180 ods. 1 SSP druhá veta žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal toto rozhodnutie, tak ako to tiež konštatuje Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 9Sžsk/12/2020 zo dňa 3.12.2020, keď uvádza: V pojednávanej veci žalovaný vydal rozhodnutie, voči ktorému podľa § 84 ods. 1 v spojení s § 30 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 Správneho poriadku nebolo prípustné odvolanie. Z uvedeného vyplýva, že žalovaným v danom prípade nemôže byť Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku vzhľadom na to, že riadny opravný prostriedok nie je prípustný. V takomto prípade má žalobca možnosť napadnúť rozhodnutie GR ZVJS priamo správnu žalobou s tým, že je povinný zachovať dvojmesačnú lehotu na jej podanie v zmysle § 181 ods. 1 SSP.

19. Neobstojí ani sťažostná námietka, že bolo možné podať voči preskúmanému rozhodnutiu odvolanie, hoci poučenie tomu nezodpovedá. Je potrebné uvedomiť si, že preskúmané rozhodnutie je právoplatné a teda aj účinné a záväzné pre žalobcu ako účastníka správneho konania. Pokiaľ nebude rozhodnutie zrušené, je potrebné vychádzať z jeho zákonnosti. Pokiaľ preskúmaným rozhodnutím bolo správne konanie zastavené v zmysle § 30 ods. 1 písm. f/ Správneho poriadku, potom proti takémuto rozhodnutiu prípustné odvolanie nie je. Právny názor žalobcu, že správne konanie nemalo byť zastavené podľa tohto ustanovenia, mohol byť argumentom žalobcu vo včas podanej správnej žalobe voči tomuto rozhodnutiu. Podanie nazvané ako odvolanie voči právoplatnému prvostupňovému rozhodnutiu je právne irelevantné.

20. Kasačný súd ďalej k obsahu kasačnej sťažnosti (konštatovanie sťažovateľa o neodobnosti a klientelizme konajúcej sudkyne, ktorá vydala napadnuté uznesenie a ďalšie nepatričné výrazy) poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý už vyslovil, že „V zásade smie byť sťažnosť odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 dohovoru, pokiaľ bola vedome založená na nepravdivých faktoch, a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk“ (Řehák v. Česká republika, No. 67208/01, rozhodnutie z 18.05.2004). Kasačný súd konštatuje, že je potrebné trvať na dodržiavaní princípu zachovávanía úcty k právam iných, ktorý má byť rešpektovaný všetkými účastníkmi konania a z ktorého vyplýva i požiadavka, aby účastníci konania rešpektovali ľudskú dôstojnosť, občiansku česť i osobnosť ďalších účastníkov konania, ale i samotného vo veci konajúceho súdu tak vo svojich písomných, ako i verbálnych prejavoch. Kasačná sťažnosť sťažovateľa obsahuje hrubo urážlivé a dehonestujúce výroky na adresu konajúcej sudkyne a naznačujú jej zaujatosť pri rozhodovaní. Podanie sťažovateľa tak v týchto častiach vyššie uvedené kritériá nespĺňa, čo je potrebné osobitne vyznačiť.

21. Kasačný súd zároveň uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Taktiež podľa mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy, článku 46 ods. 1 Listiny a právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 111/2017-17 z 8.3.2017). Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd námietky žalobcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu považoval za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť jeho vecnú správnosť. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

22. O náhrade trov kasačného konania bolo rozhodnuté tak, že žalovanému ako úspešnému účastníkovi súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože nezistil dôvody na aplikáciu § 168 SSP. Žalobca, ktorý v konaní nebol úspešný, nemá právo na náhradu trov kasačného konania (§ 167 ods. 1 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.